

**Робота з травмою
Майндфулнес і терапія
прийняття і зобов'язання**

Д-рка Фахіме Шанхай

**Зареєстрована старша клінічна психологиня (Health Professional council, British
Psychological society)**

План

- Огляд травми
- Як переживання травми може вплинути на психічне здоров'я, емоції та відчуття у тілі
- Терапія прийняття і зобов'язання (АСТ)
- Майндфулнес і короткі практики майндфулнесу
- Цінності
- Вигоряння, роздуми і пропозиції для професіоналів

Травма

Події, які сприймаються як шкідливі або небезпечні для життя і мають тривалий вплив на психічне, фізичне, емоційне або соціальне благополуччя.

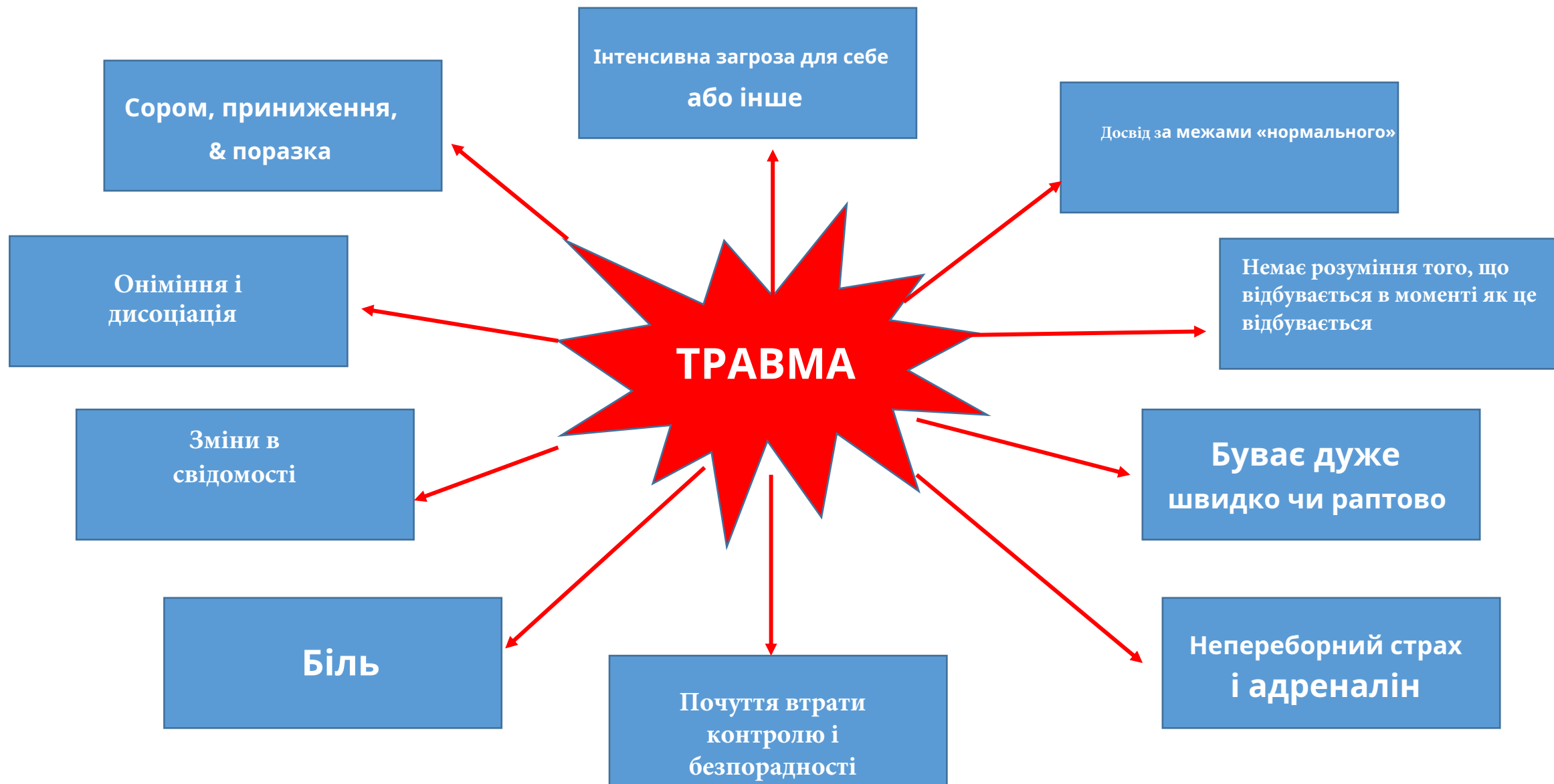
Визначення травми за DSM5

Критерій А "Травматичний стресор"

Людина пережила смерть, погрозу смерті, завдавання ран чи погроз їх завдати, реальне сексуальне насильство чи його загрозу

- пряме переживання**
- непряме переживання**

Що робить досвід травматичним?

Події, які є шкідливими і загрозливими для життя

- насильство
- занедбання
- акти насильства
- інші травматичні події

Комплексний досвід травми

I Реакції

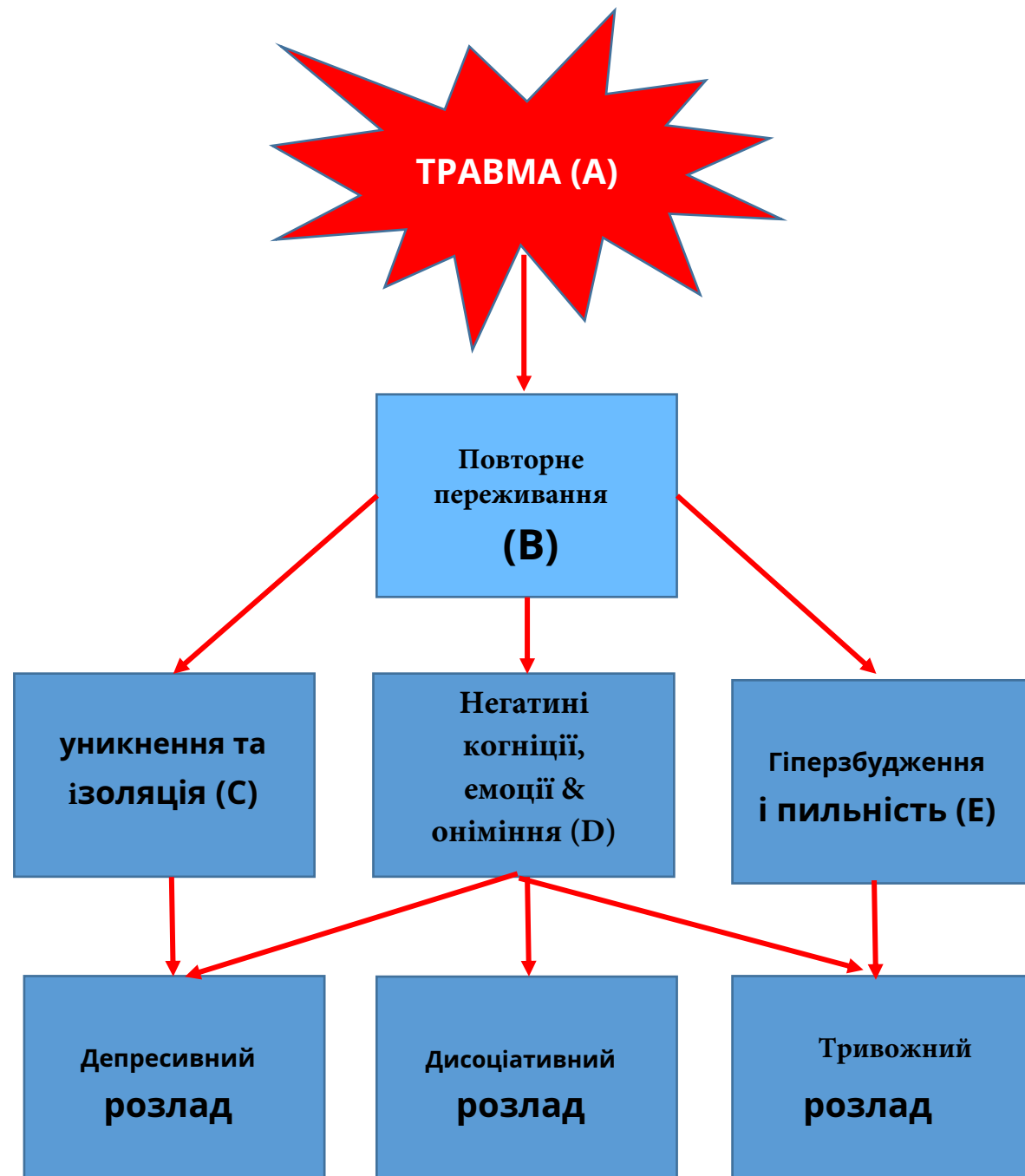

*фактична смерть або загроза смерті, серйозні травми або сексуальні насильства,
повторне переживання, уникнення та підвищене збудження*

Діагностування ПТСР - МКХ 11

- **Травматичний стресор - "надзвичайно загрожуючі чи жахливі події"**
- **Симптоми (1 з кожного кластеру на рівні вираженості "значний") - повторне переживання (флешбеки, нічні жахіття)**
  - **Уникнення (спогади чи нагадування)**
  - **Підвищена актуальна загроза (посилена реакція сполоху, пильність)**
- **Тривалість > кілька тижнів**
- **суттєве функціональне порушення**

Відповідь на травму

A white lotus flower is in full bloom in the center of a pond. The water is calm, reflecting the flower and the surrounding greenery. In the background, there are rolling green hills or mountains under a soft, hazy sky. The overall scene is peaceful and serene.

Що з тобою не так?

VS

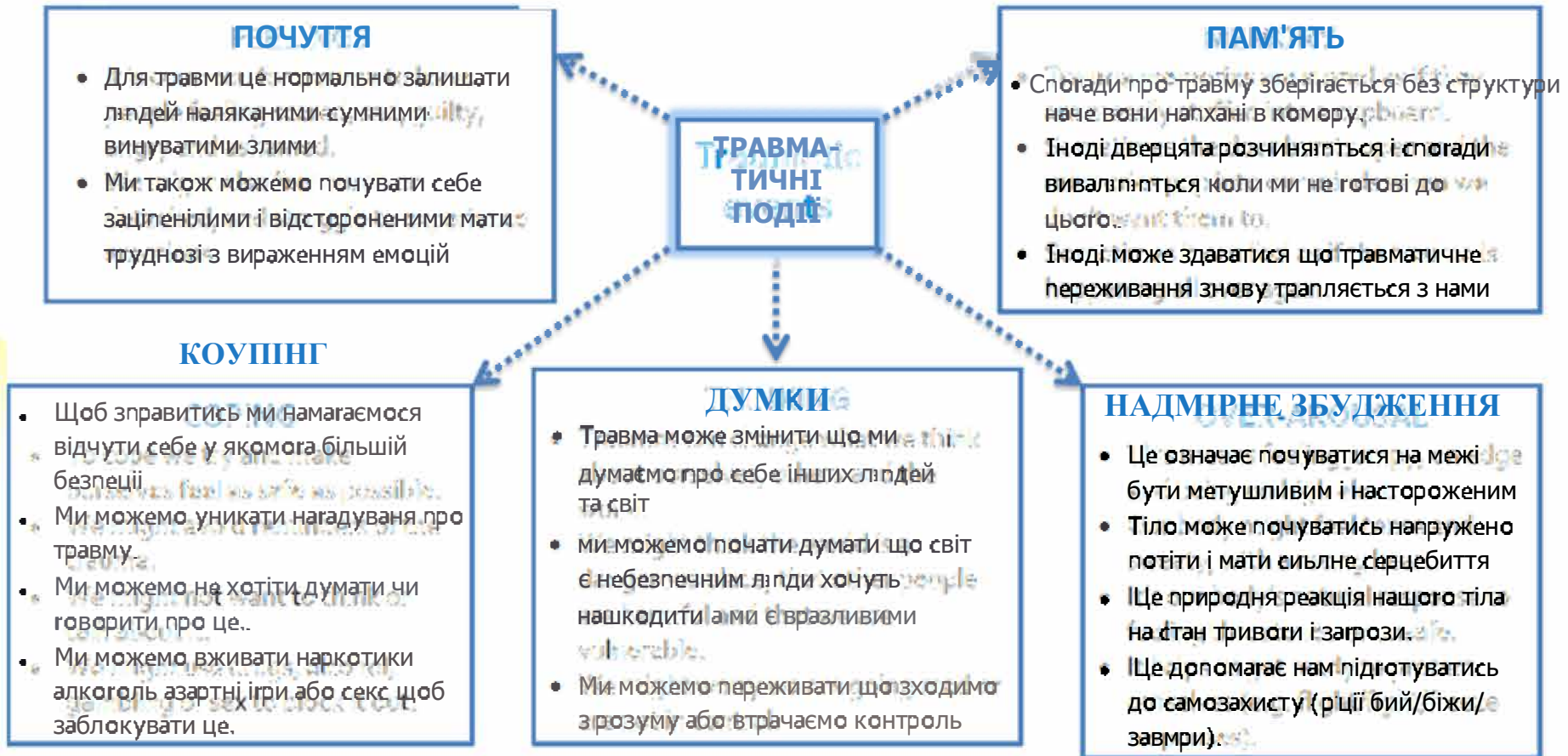
Що з тобою сталося?

Що таке травма-інформований догляд?

Це - процес організації змін, які створюють середовище для одужання для персоналу, постраждалих, їх друзів, з фокусом на стосунках

Джерело: Sweeney et al., 2018

ЯК ТРАВМАТИЧНІ ПОДІЇ ВПЛИВАЮТЬ НА НАС?

Майндфулнес

- Направляти увагу свідомо на теперішній момент
- Ставитись з відкритістю, допитливістю і прийняттям до теперішнього моменту
- Повернення розуму, коли він блукає

**Сьогодні — це єдиний час, коли
будь-хто з нас має бути живим —
знати що-небудь — сприймати —
вчитися — діяти — змінюватись
— зцілювати.**

Джон Кабат-Зінн, Життя повної катастрофи, Piatkus: Лондон,
1996 рік

Дивлячись на наші тіла

Злість

Страх

Відраза

Щастя

Печаль

Інтенсивність думок та емоцій

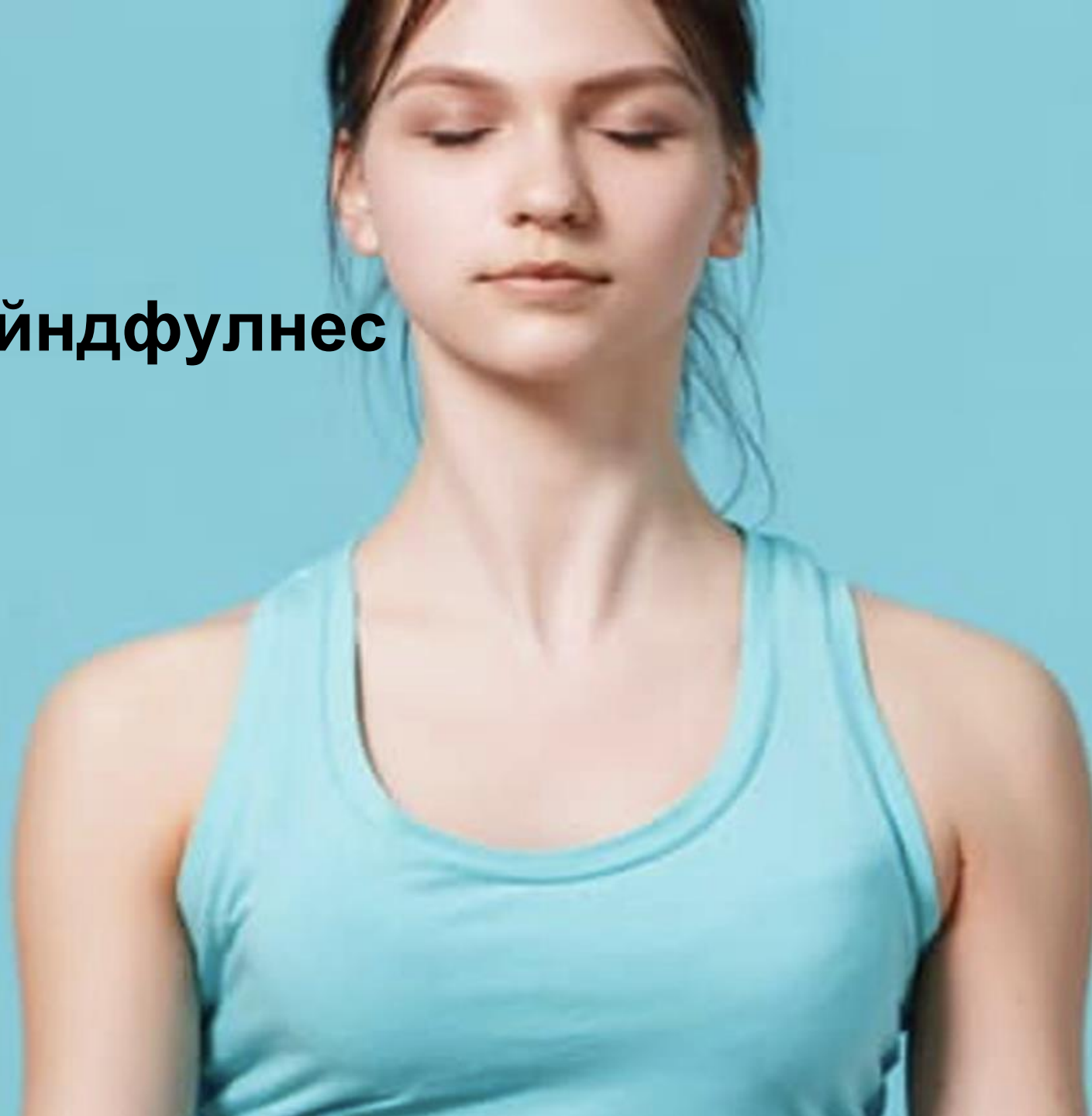
- **КОЛИ** ми відчуваємо себе переповненими
  - **ЯК** ми відчуваємо це в тілі?
    - **Які БАЖАННЯ** ми маємо
  - **Емоційне закупорювання та виплески**
    - **Що ВІДБУВАЄТЬСЯ** потім?

Що ти пробував?

- Сперечатися з собою?
- Приглушувати почуття?
- Уникати речей?
- Відволікатися?
- Алкоголь, наркотики чи зміни настрою?
- Інше...?

практика майндфулнес

Майндфулнес

- Якість розуму автопілота
- Залишайтеся в теперішньому часі, щоб зробити паузу і подумати, перш ніж відповісти
- Практика усвідомлення теперішнього моменту

Терапія прийняття та зобов'язання (АСТ)

«Це не про те, щоб почувати себе добре; це про те, щоб відчувати те, що ти відчуваєш без боротьби».

дифузія: Як відмежуватися від наших думок

- Зробіть крок назад від змісту нашого мислення
- Натомість зверніть увагу на процес

Представляємо цінності

- Про що ти хочеш, щоб було твоє життя?
- Які речі важливі у вашому житті?
- Які ваші бажання щодо того, як ви хочете взаємодіяти зі світом?
- Якою людиною ти хочеш бути?

Відмінності між цінностями та цілями

- Цілі — це те, чого ви досягаєте, завершивши свою подорож

Зараз запишіть одне зі своїх значень у вікні чату.

Чому вони мають значення?

Що може звести вас з вашого дорогого шляху?

Заспокійливі навички

Помічати

Що робити?

Великі 3+1

1.Заземлення

2.Дихання

3.Уповільнення

4.Привітне ставлення

Великі 3+1

1. Дружити з собою

2. Співчуття

3. Спокійн – труднощі утримання з якостями турботи та доброти

4. Радість

Подолання бар'єрів

- Навчитися жити теперішнім моментом
- Пошук варіантів у кожному мить
- Залишайтеся тим, що ВАМ цікаве
- Помічаючи, куди поділася ваша увага, повертайте свій розум до теперішнього часу
- Прийняття того, що ви не можете змінити
- Бути добрим і співчутливим до себе

Вигорання: роздуми

- Впливає на людей по-різному
- Може включати або не включати депресію
- Виявляє втому від співчуття
- Може завдати шкоди професіоналам психічно та знизити якість допомоги

Вигорання: пропозиції?

- Використовуйте майндфулнесдихання для зниження стресу
- Візьміть на себе зобов'язання змінитися
- Створіть групи безпеки, щоб обговорити проблеми
- Показуйте, що ви вже робите
- Практикуйте майндфулнес, якщо це працює для вас
- Записуйте свої цінності, регулярно перевіряйте їх і використовуйте для керування своїми діями
- Щодня займайтеся спортом, прислухайтеся до свого організму
- Турбуйтеся про себе
- Прийміть себе з любов'ю, добротою та співчуттям

Висновки

- Травма

- Огляд, визначення, реакції

- Майндфулнес

- теперішній момент, відкритість, відсутність осуду

- Дифузія

- Бачити думки такими, як вони є

- Цінності

- Відмінні від цілей, те, що для нас є важливим

- Турбота про себе

- заземлення, дихання, уповільнення, привітне ставлення, дружба з собою, співчуття, спокій, радість

References

Books:

- *ACT: The Happiness Trap: How to Stop Struggling and Start Living: A Guide to ACT* by Russ Harris
- *Mindfulness: Full Catastrophe Living* by Jon Kabat-Zinn – this is available in hardcover and audiobook format.

Website:

<https://www.actmindfully.com.au/>

Apps:

- Headspace

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.getsomeheadspace.android>

- Mindfulness Coach

<https://play.google.com/store/apps/details?id=gov.va.mobilehealth.ncptsd.mindfulnesscoach>

- ACT Coach

<https://play.google.com/store/apps/details?id=is.vertical.actcoach>

- ACT Companion: The Happiness Trap App

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.actcompanion>